

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. De Sacramento Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

De Sacramento Pœnitentiæ.

I. De hoc sex plerumque quæstiones moventur à Theologis, videlicet de Institutione illius, de dolore, confessione, satisfactione, forma absolutionis, Ministro & obligationibus illius, ad quas proinde quid respondeant Theologi Scholastici, breviter hoc loco indicabitur.

II. Q. 1. *Quid de Institutione doceant Theologi?* Responsum præcipuè. 1. Hoc Sacramentum non tantum ad remissionem pœnæ æternæ (uti Hugo de S. Victore putabat) vel pœnæ temporalis quoad aliquam partem (ut Magister sentiebat) sed verè ad culpæ etiam remissionem institutum esse, uti omnes reliqui Theologi conformiter S. Scripturæ & Concilio Tridentino sentiunt. 2. Idem Sacramentum juxta communem sententiam pro materia quidem remissionis peccata verè aliquando commissa, pro materia proxima verò contritionem (latè acceptam) & confessionem tanquam partes essentielles, Satisfactionem autem tanquam integram; pro formâ verò ipsam absolutionis formulam habentem; atq; aded non in sola absolutione consistere, ut Scotus volebat; neque in confessione & absolutione ut Durandus; nec in contritione & confessione sola, ut Marsilius; nec in sola contritione, confessione, satisfactione, ut Sotus; nec in sola confessione & satisfactione, ut Gabriel & Altfod. contendebant. 3. Idem Sacramentum necessarium quidem esse in re vel voto, in ipsa contritione incluso, uti communis sententia sentit contra Canum & alios, qui capitulum votum requirunt. 4. Dari etiam præceptum tam de vinum, quàm Ecclesiasticum ad hoc Sacramentum obligant non nisi tamen eos qui peccata mortalia habent, uti communiter docent Theologi contra Richard. Bonav. & alios apud Vasq. volentes, etiam ad venialium peccatorum confessionem dictum præceptum se extendere.

III. Q. 3. *Quid de dolore doceant Theologi?* Responsum præcipuè. 1. Non sufficere intentionem suscipiendi hoc Sacramentum (ut Silvester volebat) nec putatum invincibiliter dolorem (ut Canus, Vega, Sotus censebant) nec displicentiam

penitentiam quamcunque cum velleitate non peccandi (ut Cajetanus & Victoria docebant) nec dolorem, quo quis doleat se peccatum dolere (ut Palud. Navarr. Saa docebant) nec dolorem quomodocumque supernaturalem (ut Sotus. Medina, Ruard. Vafq. & R.R. teste Dicastillo dub. 1. n. 10. contendebant) sufficere, ut verum, efficacem, & in substantia supernaturalem dolorem requiri, ut communiter alii Theologi docent. Et si velleiter, Rosella apud Lug. Item Vivaldus & Valent. in Dicastillo, qui inscribitur *Privilegia morientium*, citati putent dolorem, virtuales in amore Dei super omnia inclusum sufficere, contrarium tamen alii Theologi communiter docent. 2. Ad dolorem hunc non necessariò requiri motivum peccati perfectæ (uti D. Bonav. Gabriel, Major, Marfilius, Lugo & S. Viçtor, Medina & alii apud Haunold. n. 985. volunt) nec etiam actum minus perfectæ caritatis, qui Deum sine cui habeat, & simul tamen à metu pœnæ vel turpitudine peccati moveatur (uti Sylvius & Pallavicinus ibid. cc. concedunt) sed attritionem etiam agnitam, non tantùm extrinsecum mortis (ut plerique alii concedunt) sed etiam intrinsecum mortis sufficere, uti Bec. Coninck, Laym. Turr. Fagund. Lugo & alii apud Dicastillo du. 10. contra Arriag. Suar. Tann. Sanch. Valent. Gran. Præp. docent, cum ita apertè Concilium Tridentinum §. 14. c. 4. docere videatur, & vel ex hoc patet, quòd Pœnitentiâ Sacramentum mortuorum dicatur, ut patet. 3. Dolorem hunc non tantùm ex motivo uni- versali procedere (ut omnes concedunt) sed etiam ad omnia peccata mortalia extendere se debere, atque adeò non posse esse Sacramentum validum & informè esse; uti probabiliter docent Vafq. Major. Gabriel. Medina. Con. Ochagan. Turria. Lugo. Laym. Præp. Pallavic. Arriag. Haunold. & alii contra Suar. Lugo. Tann. Dicast. Henriq. Valent. Bonac. & alii licet diversimodè, suam sententiam explicantes, sed minus conformiter Concilio Tridentino, uti prior sententia existimatur. 4. Dolorem istum neque natura præcedere debere confessionem (ut Laym. & Præposit. senserunt) neque tempore confessionem, uti Coninck voluit, sed sufficere, si comiteretur, vel subsequatur confessionem, uti Suar. Vafq. Lugo. Arr. & communiter alii docent, & tam ex natura Judicii, tum ex praxi Confessionem post peccata explicata ad dolorem excitantium

V. Q. 4. *Quid de Confessione doceant Theologi?* Res-
 sequentia præcipuè. 1. Confessionem non in voto, sed in
 necessariam esse ad hoc Sacramentum, uti unanimiter do-
 cent Theologi, excepto fortè Pallavicino, qui in manifestis
 pro concedit, confessionem in voto sufficere, putatque
 Concil. Trid. S. 14. c. 4. id probari posse, ubi dicitur, con-
 fessionem, prout abstrahit à perfecta & imperfecta justificatione,
 conjuncta cum voto præstandi reliqua. 2. Peccata non tan-
 tum positivè dubia non esse necessariò in confessione ex-
 plicanda, uti plerique concedunt (saltem extra articulum ma-
 tris, in quo P. Haunoldus l. 4. Inst. Theol. tit. 6. §. 1. saltem ex
 caritate putat illa in confessione explicanda esse) sed idem co-
 miam speculativè probabilitate de negativè dubiis sentien-
 dum esse, uti Coninck Caramuel. Henriq. Præp. Amicus. Pe-
 trus Marchantius, Josephus de S. Januariò. Jo. Martinus
 Martinus de S. Josepho apud Dian. p. 10. tr. 12. re. 2. & p. 11.
 tr. 8. re. 44. & alii plures apud Haun. l. 4. tr. 4. n. 1005. docent,
 licet contraria sententia, uti communior & securior, ita sit
 praxi magis suadenda sit. 3. Circumstantias notabiliter ag-
 gravantes juxta Suar. quidem, Sanch. Coninck. Tann. Am-
 gam & alios esse in confessione necessariò explicandas; ve-
 rum æquè probabilem esse negativam S. Thomæ. Vafæ. Val-
 Less. Lug. Dicastill. Laym. & plurimorum aliorum Recentio-
 rum sententiam; inter quos mediam viam frustra tenere ca-
 natatur Esparza apud Haunoldum, dum circumstantias ex parte
 objecti se tenentes (quales sunt v. g. quantitas rei furivæ,
 non autem eas, quæ ex parte actus se tenent (quales sunt ma-
 jor vel minor intensio, libertas, &c.) explicandas esse con-
 dit. 4. Juxta Jo. de Dicastilio d. 9. dub. 9. n. 760. & aliorum
 innominatorum sententiam apud Dian. p. 3. tr. 4. re. 66. quam
 Suar. etiam, Bonac. Homobonus, & Coninck probabilem ju-
 dicant, non tantum in sed etiam extra casum necessitatis pec-
 catum veniale in genere explicatum esse sufficientem mate-
 riam ad absolutionem; licet alii communius negativam co-
 neant sententiam, & peccatum aliquod in specie, saltem ex
 prioribus confessionibus explicandum dicant.

VI. Q. 5. *Quid de Satisfactione doceant Theologi?*
 Res sequentia præcipuè. 1. Eam nihil aliud esse, quam emen-
 tionem debiti, quod quis per peccatum contraxit. 2. Peccatum

hominem per opera supernaturalia liberè & in statu gratiæ
 facta condignè in hac vita satisfacere. 3. Satisfactionem
 hæc non per opera duntaxat pœnalia, sed etiam alia quæ-
 ritur meritoria fieri posse, uti Vasq. Henriq. Coninck. Le-
 zina & plures alii contra Palud. Dur. & Arriag. docent.
 Et Suar. Præp. Tann. Filliut. & alii apud & cum Dian. tr.
 de Sacr. re 82. putent totam pœnitentiam per modum con-
 trariæ imponi posse, & id ipsum quoad partem satisfactionis
 tam Tambur. & Dicastill. concedant; contrariam tamen
 negent. Vasq. Arriag. Haunoldi & aliorum sententiam &
 communiorē, & probabiliorem videri, quia sic melius o-
 mnino imponatur. 5. Licet etiam Scotus. Silvest. Navarr.
 Cajet. & plures alii apud Dicast. d. 14. n. 22. & Dian.
 q. 4. re 51. relati putent liberum esse acceptare pœniten-
 tiam Confessario impositam; contrariam tamen sententi-
 am omnino communem & tenendam esse, utpote quam
 Vasq. & Victoria de fide esse, Suarez verò sine temeritate ne-
 que non posse affirmat. 6. Communiorē pariter, & pro-
 babiliorē, actuque practicandam sententiam esse, quæ do-
 cet pœnitentem nullo modo posse commutare pœnitentiam
 quæquid in contrariam Portell. Cælestin. Villalobos &
 alii apud Dian. p. 9. tr. 9. re 53. dicant (sed solum confes-
 sionem, & quidem ut Tann. Valent. Henriq. Tolet. & alii
 apud Dian. p. 2. tr. 15. re 53. contra Vasq. & alios do-
 cent) quæquam secundum, tam intra quàm extra Sacramentum;
 quæ non auditis peccatis, uti idem Tanner. & multi apud
 Dian. p. 2. tr. 15. re 53. putat, licet contrariam sententiam
 Vasq. Lugo. Con. Præp. Fagund. Arriag. & alii commu-
 niter sentiant, ideoque etiam in praxi magis suadenda videat-
 ur. 7. Satisfactionem sacramentalem probabilis ex ope-
 rato solum remissionem pœnæ temporalis; nullo mo-
 do gratiam sanctificantem causare, uti contra Cajet. &
 alios, quibus S. Thom. & Suar. favere videntur, Vasq. Lu-
 go. Præp. Coninck & alii communiter docent. 8. Et si Suar.
 Lugo Arriag. & plures alii judicent, nunquam per Sa-
 cramentalem remissionem totam pœnam, nisi à Me-
 jore rei proportionata sit, non improbabiler tamen à Me-
 jore Soto, Majore & aliis apud & cum Hurtado doceri, quòd
 TORA

tota remittatur, si Confessarius arbitrio suo proportionatam pœnitentiam imponat, alioqui enim Sacramentum hoc nunquam totam pœnam relaxaret, & moribundi, quibus nisi minima pœnitentia imponi solet, miseræ conditione forent, ut qui parùm admodum de hoc fructu participarent. 9. Satisfactionem in peccato mortali peractam non fructuam esse statim, ut Vasq. voluit, sed mortificari, & post reatum peccatum reviviscere, uti Suar. Tann. Lug. Fag. & communiter contra Sotum, Valent. & Ledesm. omnino reviviscantiam hanc negantes docent.

VII. Q. 6. *Quid de forma absolutionis doceant Theologi?* Resp. Sequentia communiùs doceri. 1. Efficaciam formæ juxta communiorem sententiam in verbis: *Absolve te*; consistere; neque verba: *à peccatis tuis*; ut Martini Wigers, Averla, & Pasqualig. voluerunt; neque expressam invocationem SS. Trinitatis, ut Durandus, Major, & Petrus Sotus contendunt, requiri; nec etiam solum verbum *Absolve*, ut Sotus & Henric. apud Haynold. n. 977. docuerunt, & probabile esse etiam Arriag. putat, sufficere; cum in hujusmodi concors Authorum sensus pro virtuali revelatione institutionis à Christo factæ habendus sit. 2. Sensum hujus formæ esse juxta communiorem sententiam: *ego confero tibi gratiam de se remissivam peccati*; uti Suar. Tann. Prap. Arriag. Dicastill. & plerumque RR. docent; aut, ut Lugo d. 14. n. 1. putat: *ego condono tibi peccata tua*; aut ut Magister, D. Dominicus Ventura, Gabriel, Major. Medina asserunt, *declaro te absolventem*, qui sensus in prima absolutione à veris peccatis cœdendi potest salva autoritate Ecclesiæ, secus tamen si de Secunda absolutione à peccatis jam remissis. 3. Probabiliter non solum verba essentialia formæ, sed reliqua etiam, quæ in forma integra continentur, concurrere ad gratiam caulandam, uti Vasq. Henric. & Prapof. contra Tann. Lug. Arr. & alios probabiliter sentiunt, cum per illa posteriora verba determinentur differentia, quam habent verba: *Absolve te*; ad verum sensum significandum.

VIII. Q. 8. *Quid de Ministro doceant Theologi?* Resp. Sequentia præcipuè. 1. Solos Sacerdotes habere potestatem absolvendi. 2. Per collationem ordinis hoc privilegium conferri potestatem absolvendi, sed vel habitum

debetur, ut vocant Navarr. Silv. Palud. & alii; vel activant
 salum, ut appellat Vasq. post S. Antoninum; vel universalem
 eandem in omnes homines à qua tamen per Pontificem certæ
 ratione eximantur, uti Arriaga & Esparza apud & cum P.
 Haunoldo l. 4. tr. 4. c. 9. n. 1023. contendunt, contra Coninck,
 Præp. & Lugon. qui potestatem ordinis & Jurisdictionis pe-
 nitentia distinctas volunt, & illam quidem in ordinatione à
 Christo, hanc verò ab Ecclesia concedi. 3. Sigillum archiepis-
 copum ad quod obligatur Minister, probabiliter oriri ex præ-
 cepto positivo Christi instituentis hoc Sacramentum; alio-
 quod enim difficulter ostendi posset, quomodo sigillum hoc
 tanto etiam damno proprio servare tenerentur Sacerdo-
 tes rectè discurrunt Vasq. Henriq. Valent. Turri. Coninck.
 Haunoldus & alii contra Hurt. Dicast. Lugon. & alios.
 tamen sigillo non obstante, obligari, aliquem ad mani-
 fandum complicem plures, quam quadraginta nominati
 habetores apud Dicastillo docent, contra Præp. Val. Navarr.
 Turri. Arriag. & alios.

ARTICULUS V.

De Extrema Unctione & Ordine.

1. Q. 1. *Quid de Extrema Unctionis Sacramento docent Theologi?* Resp. Sequentia præcipuè. 1. Hoc Sacra-
 mentum, quod est ad alleviandum unctioe Sacra infirmum
 Christo institutum, probabiliter primùm post Resurrectio-
 nem, inde ac Sacramentum Pœnitentiæ, cujus completiva
 unctio sumptis. 2. Materiam remotam esse oleum
 quodcunque, sed ab Episcopo benedictum, ita ut plerique
 doctores contra Cajet. & Victor. hanc benedictionem de es-
 sentia Sacramenti esse putent; imò nec Sacerdoti simplici
 committi possit, ut Suar. Hurt. Arr. Tann. & alii contra Palud.
 Turri. Dur. Sotum & alios docent. 3. Et si Suar. Tann.
 Turri. Gran. & alii unctioem in quinque sensibus de-
 necessitate Sacramenti esse existiment, contrariam tamen
 sententiam Ezech. Barbof. Becani & aliorum sententiam ut proba-
 tum est etiam à Doctoribus Lovaniensibus, & variis Pastoralibus
 approbatam fuisse Busenbaum l. 6. tr. 5. c. 5. testatur.
 Subiectum hujus Sacramenti capax non tantùm esse infir-
 mum